

קוקטייל גיל הזהב

מאיר בראון - גן שמואל
hmb-brawn@icba.org.il

למד את המחשב לשימוש נרחב

ש פע ברכות ואיחולים ל"החקלאית" בהגיעה ליובל 90! הכרתי את החקלאית לפני 45 שנה, בהיותי רפתן צעיר בגן שמואל.

הכרתי חברה ושירות מיוחד, שכמוהו הסתבר לי, שאין בכל העולם. הכרתי אגודה שהוקמה כקואופרטיב על ידי החקלאים והרפתנים. הכרתי אגודה המנוהלת לתפארת ע"י הרפתנים, בשיתוף נהדר עם הרופאים הווטרינרים.

הכרתי רופאים נפלאים, חרוצים ונאמנים שעזרו להביא את משק החלב למקום הראשון בעולם!

צוות רופאים והנהלה מסורה, שידעו ללכת ולהתקדם עם הזמן. כמעט כל ענף החלב בארץ מטופל על ידי רופאי החקלאית.

בהגיעי לתפקיד מזכיר התאחדות מגדלי בקר הצטלבו דרכנו שוב עם החקלאית.

למדתי מקרוב את התפתחות החקלאית, מנקודות בודדות ועד פריסה מושלמת על כל הארץ - צפון, דרום ופריפריה, בניית שלד מדהים שנותן תשובות לכל דורש.

החקלאית הוכיחה עצמה בשעות משבר ומרגש היה לראותה מתמודדת עם רפת בודדת בשעות קריטיות.

החקלאית היא בשבילי דוגמה, מבטן ומלידה, לקואופרטיב ששומר על עצמו במשבר העתים ורק מתחזק עם הזמן.

החקלאית עמדה ועדיין עומדת בכל הפיתויים של הפרטות ושינויים מבניים, שכל פעם צצו ועלו על ידי חדשנים למיניהם, וזה חלק מכוחה. יחד עם ההתאחדות, הובלנו מהלכים גדולים ופרשיות קשות שבהם היה צורך לשכב על הגדר ולנצח.

דאגתי היום היא, לא מהמצב הפוליטי-בטחוני או מנושאים כבדים אחרים. דאגתי, שאנו הופכים לחברת עוולה שהפער בין הנותנים לבין הלוקחים הולך וגדל - החקלאית תמיד בין הנותנים ובגדול!

אחד הסיפורים שבהם נפגשתי, בפעילותי רבת השנים בענף, וציינו את עוצמתה של החקלאית, היה בסיוור באחד המושבים. ילדה של רפתנית הרגישה לא טוב ואמרה - "אמא, יותר טוב להיות פרה, כי הרופא מגיע בתוך רבע שעה, לא צריך תור בקו"ח, לא צריך טופס 17".

כאמור נוצר לי קשר טוב וחברי עם החקלאית עשינו יחד רבות, הדברים נעשו בשלמות ובצנעה, מבלי לחטוא בחטא היוהרה.

לא כולם יודעים להעריך את החברה, אך מי שמכירה מוקירה. אושרו של אדם במעשיו ואתם, ההנהלה לדורותיה, צוות העובדים הנפלא וכמובן הרופאים הנושאים בעול -

מזל טוב והעיקר שמרו על החקלאית - חג שמח ■

גאים בכם!

חיים דיין - ארגון מגדלי בקר לבשר
ambal00@netvision.net.il

מ גדלי בע"ח והעוסקים בענף מציינים בימים אילו 90 שנה לחקלאית ומברכים את העשייה הגדולה המאפיינת את החקלאית, בתרומה לקידום בריאות הבקר והמקנה בישראל.

השירות הווטרינרי בחקלאית התגלה כמיוחד במינו, ברמתו המקצועית שנבנו לאורך זמן, כתוצאה מהניסיון המצטבר במשך דורות, שירות זה

נוצר ע"י החקלאים למען המגדלים ומנוהל ע"י החקלאים.

פעילות וטרינרית באזורנו אינה דבר מובן מאליו, נעשו מאמצים מופלאים בארץ, במורכבות הבלתי אפשרית של שמירה על בריאות העדר הישראלי, באזור נגוע במחלות בעלי חיים עם סדר עדיפות אחר במדינות השכנות.

חיים במשרדו של אריק שרון

בישראל הוכיחה החקלאית שאפשר להקים אי בריא בים של חולי. זהו ציון דרך בפעילות הרפואה הוטריריטרית בארצנו.

השנה תחוג החקלאית 90 להקמתה. אנו גאים בהישגיה ובהיותה חלק ממסע של בניית הענף, יש לנו הרבה במה להתגאות. אנו גאים ביכולות האנושיות המדהימות והמרשימות שיש בנו, וביצירה "כחול לבן" המצויה בכל פינה בארצנו הנהדרת.

■ חיזקו ואימצו!!

תכנון תומך "החקלאית"

זאב עדיני - רפת מעלה, לוחמי הגטאות
adinifamily@walla.com

"החקלאית" והרפת השיתופית

"החקלאית" או בהגדרתה - אגודה שיתופית, ארגון קואופרטיבי - בת 90 ואם כולם כל כך מרוצים - נאחל לה עוד 90 שנה. מרצוני להביא את הניתוח האישי שלי לגבי רפת הקיבוצית בלבד כפי שאני רואה אותה משנות ה-70.

באמצע שנות ה-80, הרפתות בארץ היו מנוהלות, בצורה כזאת או אחרת, ע"י אחד מחברי הצוות של הרפת, ומנהל התחלף לעתים תכופות (רוטציה כל ארבע שנים). באותה תקופה היציאה ללימודים לא הייתה בעדיפות הגדולה והיציבות של הרפת הישראלית הייתה פונקציה של האנשים שעבדו ברפת. באותם זמנים, הרופא היה מגיע פעם בשבוע לביקור ברפת, אבל נקרא בתכיפות לבעיות דחופות. ברפתות מסוימות (לא כולם) הרופא היה מקור היציבות והסמכות והיה לו מעמד מיוחד - מתוך הכרתו את הרפת ומכוח אישיותו, היה מעורב בנושאים רבים ברפת.

לקראת סוף שנות ה-80, התחיל להתבצע מהפך גדול ברפתות - אנשים יצאו ללמוד, הנהלת הרפת הייתה יותר יציבה ותהליך ההפרטה שעבר בקיבוצים, מקצע בצורה משמעותית יותר את ההנהלה ואת הרפתנים. היום אנחנו רואים המשך למגמה זו. ד"ר עווד ניר, מורי ורבי, פיתח מודל והביא למהפך לטיפול מניעתי, בסיבה לבעיות ולא בתוצאה. הנושא המרכזי היה דגש על גידול עגלות לפי תקן, בעיות ביובש והשלכה על בעיות עתידיות.

נדבך חשוב בתפיסה, הינו דוח מבריק של ניתוח בריאות העדר אשר פותח ע"י עווד ניר. הדוח העמיק את התלות והקשר בין הרפתן לבין הרופא,

זאביק עם פתרון הקצה המוצלח

אולם פיתוח עתידי של תכנת "נעה" ימזער תלות זו. השפעת הרופא היום על הרפת הפרטנית הישראלית שונה עקב הצרכים שונים, ואם הרופא רוצה להיות יותר משמעותי ברפת, עליו להתמקצע בתחומים נוספים, שמשפיעים בעקיפין על בריאות הפרות. שינוי בתפיסה מכאן והתמקצעות הרפתנים מאידך, אמורים ליצור פחות בעיות בריאות. לשם המחשה, כבר כיום - ברפת של 500 חולבות, יש צורך במקסימום 7 שעות שבועיות לביקור רופא.

התכנון בענף הוא המפתח לעתיד

ברור לי, שאם זה היה תלוי רק בי, הייתי רוצה לראות את כל שירות הווטרינריה בצורה אחרת, אבל כשכולם מרוצים - מי אני שאלין?! אחת הסיבות העיקריות להצלחה של מודל ה"חקלאית" היא, כמו תמיד, כסף והדבר הכי משמעותי בנושא זה, הוא מחיר החלב המובטח. מחיר המטרה נקבע ע"י תשומות שבתוכן ההוצאות הווטרינריות. כולם מרוצים, אך יש לזכור, שיש משהו שמממן פריבילגיה זאת. אין לי שום ספק, שאם יהיה שינוי משמעותי בחישוב התשומות או שמחיר המטרה יבוטל, הווטרינריה תפגע, כמו נושאים רבים אחרים ברפת ואז יהיה צורך לחשוב אחרת. בנושא זה, בהצלחתה של "החקלאית" טמון גם איום לעתידה. אם זה יקרה (ואני מקווה שלא) הייתי רוצה לראות את הווטרינריה בתפיסה שונה לחלוטין. (ישנם מודלים שונים בוטרינריה בעולם שגם הם עובדים בהצלחה) שנאמר "עוד חזון למועד". ■

- יתרונות ה"חקלאית" הביאו אותה למה שהיא היום:
 - חולשת הווטרינריה הממשלתית ומעורבות גדולה יותר של החקלאית
 - חולשת מערכת ההדרכה הארצית.
 - יכולת הכשרת הדרכה וטיפול פרטני בנושא הרפת.
 - העדר תחרות ממשית.
 - יכולת מקצועית - הקניית ידע לרופאים, סמינרים והתפתחות אישית.
 - נתוני ספר העדר הישראלי.
 - גדל האזורים הגאוגרפיים הוא קטן יחסית ומרוכז (שליטה ובקרה).
 - העברת אינפורמציה וטרינרית מרפת לרפת (טיפול באירועים גדולים).
 - נאמנות של הרפתן לחקלאית.
 - זמינות השירות.
- לנושאים אלה יש ביטוי כספי גבוה כפי הציטוט של הרופא הראשי - ד"ר נדב גלאון - "הכול נמדד בעלות-תועלת."

שמונים שנות "החקלאית"

ארנון אושרי

arnonoshri@gmail.com

ארנון אושרי ברכת בויתקין

ועל כל זה, נוסף גם הניהול הפיננסי של ארגון כה מורכב, ממשכורות, דרך רכישת ציוד ותרופות, וכלה במחקר. אני חש שיש לנו הרפתנים זכות גדולה, שיש לנו מלווה ותומך בדמות החקלאית, ששיתוף הפעולה בינה לבין שיאון וההתאחדות, יוצרים בסיס איתן שעליו יכולה הרפת הישראלית להמשיך ולשגשג. ברכות לחברינו ב"החקלאית", המשיכו והצליחו, כי הצלחתכם היא הצלחתנו. ■

שקט בשקט, מבלי להרעיש, צמח לו בארץ ארגון מפואר, ייחודי שאין כדוגמתו בעולם. ההיסטוריה רשומה, ואף מפורסמת מדי פעם, אולם, היום הופך את האפור והרגיל, זה שאיננו נרשם ברשומות. היום הזה, הוא שהופך את הארגון הטוב הזה למה שהוא - לאוסף של אנשי מקצוע המעמיקים בעבודתם, ומרחיבים ידע, אם בכנסים, ואם בהחלפת ידע בין רופא לחברו ובין רופא לרפתן. הסינרגיה הטובה הזו, בין כל אנשי המקצוע, זו הנוצרת משיתוף פעולה מלא בין כל הגורמים העוסקים בענף, היא המובילה את הרפת הישראלית להישגים ברמה עולמית, ואל יקל הדבר בעיניכם, אחרי הכול אנחנו גרים בשכונה קשה, ואינני מדבר פוליטיקה, כי אם וטרינריה. שלא כמו אצלנו, במדינות הסובבות אותנו, ניטור הבעיות אינו כה יעיל, אם אינני ממעיט, ויוצא מכך שהאתגר הגדול שמציבה עובדה זו בפני רופאי החקלאית גדול ביותר, מה גם שהלשכה הווטרינרית, לא מפליאה בביצועיה.

מעל כל אלה ישנה העבודה השוטפת של הרופאים, כל אחד באזור שלו, על שלל הטיפוסים המאכלסים אותו. שזאת יש לדעת, הרפתנים בארץ דעתנים הם וגם להם יש מה לומר. לא פשוט, בהתחשב בעובדה, שפסיכולוגיה איננה חלק מתכנית הלימודים בבית הספר לוטרינריה. האתגרים הניהוליים העומדים בפני מנהלי החקלאית אינם פשוטים, גם מהצד המקצועי - אלו דגשים יש לתת, ומהי הדרך הטובה להתקדם, בחירת רופאים, והיצע רופאים, שגם זו בעיה לא קלה, בעולם שבו כולם רוצים להיות מנהלים ולא דווקא גיימס הריוט.

חקלאית 90 שנה

משק קמה - מושב אביגדור

רפת קמה

הניסיון שלי מראה ומוכיח, חד משמעית, אין דבר כזה בעולם - לא ברמה, לא בשירות ואפילו לא ברמת המחיר, על אף הדרישות הגבוהות של הרפתן והפרה הישראלים. גם הרפואה הווטרिनרית הפרטית שמזנבת בחקלאית, יכולה להצליח בשוליים, ליד העגלה היציבה ועמוסת הידע של החקלאית. ■

גוף קואופרטיבי כזה הנשען על עיקרון בן 90 שנה ושורד על אותו רעיון למשך תקופה שכזו, הוא בדרך כלל "שמן" מלא בפוליטיקה ובמלחמות פנימיות. כאן זה שונה - שילוב של רעיון ענק, המון אידיאולוגיה, ניהול מהשטח (מושבניקים טובים מהשורה), "רוח היחידה" והמחויבות האישית, הביאו אותנו למערכת הנותנת לנו את הרמה, השירות והמחיר הטובים בעולם. מסתבר, שסתם לגמור לימודי וטרינריה, אפילו בפקולטה טובה, עדיין לא הופך אותך לווטרינר טוב. המערכת, השיטה, מהמחליף ועד קבלת האזור "מדביקה" אותך בידע המעשי ומצמצמת לך פערים של שנות ניסיון. ומאחר ואנחנו נתקלים בשירות וברמת הווטריןרית במדינות שונות בעולם, קל לנו להעריך את המערכת הווטריןרית שלנו. הרפתן או מנהל הרפת בישראל, משוחרר לגמרי מכל הנושא הווטריןרית. ברוב מדינות העולם הרפת היא ברמה הרבה פחות אינטנסיבית מאשר אצלנו, ועדיין, אחת הבעיות העיקריות שאנחנו נתקלים בהן בעולם היא הרמה הווטריןרית, השירות וכל נושא התרופות הווטריןריות. לוקח זמן עד שאנחנו מצליחים להעביר שגרת טיפול בפרה הבריאה. ברוב המקרים, "נתפס" הווטריןר כרופא פרות שתפקידו לטפל בפרה החולה. לנו, הרפתנים בארץ, מערכת עבודת החקלאית נראית כדבר מובן מאליה, ולכן אנחנו גם מנסים כל הזמן לשפר ולייעל.

הרפואה ברפת ניצנים

רפתני ניצנים

בשנות ה-50 המוקדמות התחיל לעבוד בניצנים ד"ר בורוכוביץ ונשאר לעבוד הרבה שנים, כולל מגורים בקיבוץ. בשנת 1954 פרצה מחלת הפה והטלפיים ובשנת 1964 הייתה כלבת. הרפתנים וד"ר בורוכוביץ קיבלו טיפול נגד כלבת, מאחר וטיפלו בפרות נגועות וכן, חוסלו כל הכלבים בקיבוץ, לפי החלטת השירותים הווטריןריים ו"החקלאית".

רונית עם ותיקי הרפתנים - איציק ושלו

איציק לאופר עובד מזה 60 שנה בענף הרפת, מהם 35 שנה כמרכז רפת והוא מביא מקצת מהסיפורים שהיו במשך תקופה זו: בשנת 1949 הרופא המטפל היה ד"ר שלום שחם מבאר טוביה. באותה תקופה, השתוללה מחלת קדחת אנפלזמה ומחלת פנרציום, שהעסיקו את הרופא ימים וחודשים רבים. העדר הותקף על ידי קרציות בכמויות אדירות ומחלת הפנרציום טופלה על ידי תחבושת אישית ואיכטיוול. יום אחד אמר לי שלום שחם: "מהיום והלאה אין תחבושות ואין איכטיוול לטיפול אישי, אנו נזריק אך ורק פנצילין". החלטה זו, שינתה את המצב וכך השתלטנו על הפנרציום באותם זמנים. בתקופה מאוחרת יותר, התחיל לעבוד ד"ר מגדן מאשקלון. באחד הערבים קראתי לו לאירוע של קדחת חלב. כאשר הגעתי עם ד"ר מגדן, מצאנו רפת ריקה מפרות. הייתה זו תקופה של גנבת פרות מכל יישובי הסביבה. ד"ר מגדן היה זה שארגן את המרדף אחר הגנבים. החברים התפזרו לכמה כוונים ותפסו את הגנבים (שהיו מוכרים למשטרה) ואת כל הפרות. בזכות ד"ר מגדן, לא נגנבה אף פרה. רופא נוסף, שעבד באותה תקופה היה ד"ר ליפשיץ. יום אחד קראתי לו לבצע ניתוח קיסרי. תוך כדי ניתוח התחלתי להתעלף. ד"ר ליפשיץ הבין שאני רגיש לדם ועזר לי להתרגל לניתוחים במשך הזמן. הוא היה רופא מעולה ועבד מספר שנים בניצנים.

לעבוד בניצנים. דרכם הכרנו את הרופאים המקצועיים שהמיוחד מכולם היה ד"ר ישראל ירוחם ז"ל. הוא היה מגיע לכל אירוע בסקרנות גדולה ומנסה למצוא פתרון לכל בעיה, בנעימות ובחיוך. היום יש לנו רופאים טובים וגם מחליפים טובים. בדרך כלל הרופאים נענים לקריאות חרום תוך זמן קצר.

במקביל התפתחה רפואת העדר שנותנת לנו מידע חשוב, תוך מיקוד על תקינות או בעיות, ומנסה לתת גם פתרונות. על פי מידע זה אנו מנסים להיערך ולשפר את המצב שתורם לרווחת הפרה ולהורדת לחץ הרפתן.

צוות הרפת מניצנים מברך את "החקלאית", רופאיה ועובדיה להמשך עבודה פורייה ומהנה, להמשך שיתוף פעולה מכל העובדים שבה ומודה לה על שיתוף פעולה, עזרה, ותמיכה לכל אורך הדרך והשנים. ■

הכרתי מספר נוסף של רופאים שהיו מחליפים ברפת וביניהם את ד"ר בר-גיא שאיתו עברתי ביחד קורס רפתנים בשנת 1951. אני זוכר את הפעם הראשונה שבה הוא ביצע צילום רנטגן על רגל שבורה של פרה בשנת 1971.

סיפורים נוספים של הצוות

הוטרנר ברפת ניצנים - ד"ר מישה בורוכוביץ היה חלק מצוות הרפת. יום רופא היה מתחיל בשעה 10.00. היינו מסבים סביב השולחן בחדר צוות, מספרים סיפורים והולכים עם הוטרנר בנחת, עד לסימו של הביקור. הוא היה מסביר לנו בפירוט מה קורה ומתייעץ עם עמיתים בשעת הצורך. הוא שיתף פעולה עם המזריע לטובת הפרות והרפת. לאחר שנים רבות יצא מישה לפנסיה ורופאים טובים אחרים נכנסו

המקצוען השקט

אזו - רפת מסילות

יוני ורוד ברפת

זה ללא ספק היה הקפה שלא אשכח את טעמו. כל פעם שנפגשים בכנס, אני אוהב להזכיר לד"ר יוני את המעשה הזה. פשוט כף. ■

השנה שנת 94 ואני מרכז חדש ברפת, מחכה לביקור הרופא. יום חורף, סככות קורל מלאות זבל, אנשי הצוות ואני עסוקים בקשירת פרות.

לא בכל הסככות היו עולים, ולכן היינו מעבירים פרות לקבוצות אחרות ואחרי זה קושרים אותן.

תוך כדי קשירת פרות, קרס צינור שעמד בין הסככה לבור הזבל ושתי פרות מצאו את עצמן, לפתע, שוחות בתוך הבור.

אנחנו מנסים בעזרת השופל להוציא את הפרות מהבור, תוך כדי מקלחת זבל.

עם כל הלחץ והבלגן, מי מופיע באותו זמן ברפת? הוטרנר!!

"שלום! שמי יוני (ורוד) ואני מחליף את הרופא שלך (דורון בר)."

אני עונה לו שכרגע אני מתעסק עם הפרות שנפלו בבור ושכחתי את הרשימה של הביקור במשרד.

הרופא התנדב לנסוע למשרד ולהביא את הרשימה לשטח.

בינתיים הדברים מסתדרים, הפרות הוצאו ללא פגע מהבור, הפרות קשורות לביקור והרופא מגיע לשטח עם הרשימה.

הוא פותח את הבג' של הרכב, מביא לי את הביקור ו... כוס נס קפה!!!! אומר לי כך: "תשתה את הקפה, אני לא אוהב לעבוד עם רפתנים עצבניים."